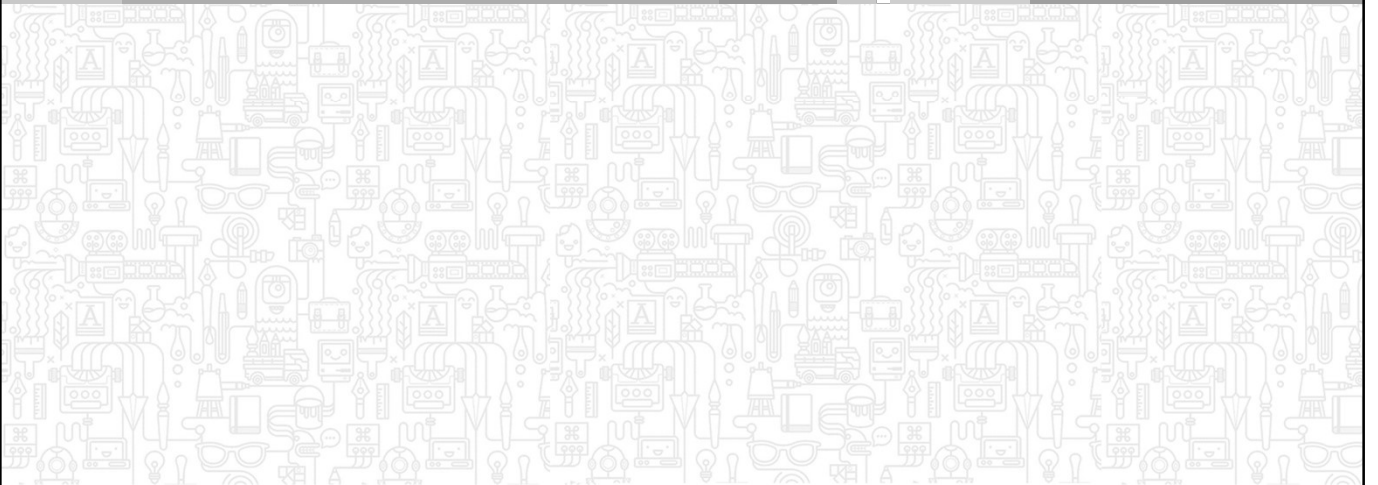

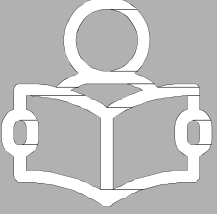
PYTHON

İleri Seviye Veri Yapıları

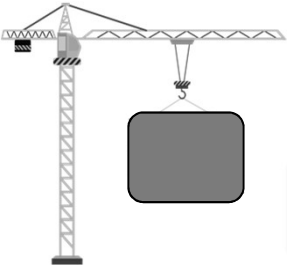

Kapsam

- ✓ Sayıların İleri Seviye Özellikleri
- Sayılar Üzerinde Uygulanabilen Fonksiyonlar
- İleri Seviye Karakter Dizileri (String)

Sayıların İleri Seviye Özellikleri

Bu bölümde sayı veri tipleri incelenecek, ayrıca sayılarla ilgili bazı fonksiyonlar anlatılacaktır.

Onluk tabandaki bir sayıyı ikilik tabana çevirme

10'luk sistemdeki sayıları 2'lik sistemdeki bir sayıya çevirmek için `bin( )` fonksiyonu kullanılır.

Kod

```
bin(5) # '0b101'
```

Buradaki 0b ifadesi sayının ikilik tabanda olduğunu belirtmektedir. 101 ifadesi ise sağdan itibaren “iki üzeri sıfır çarpı 1 + iki üzeri bir çarpı 1 + iki üzeri iki çarpı 2 şeklinde tanımlanmaktadır.” Bu işlemin sonucu $(2^0*1) + (2^1*0) + (2^2*1) = 5$ olarak hesaplanmaktadır.

Onluk tabandaki bir sayıyı onaltılık tabana çevirme

10'luk sayı sistemdeki sayıları 16'lık sistemdeki bir sayıya çevirmek için `hex( )` fonksiyonu kullanılır.

Kod

```
hex(18) # '0x12'
```

Buradaki 0x ifadesi sayının 16'lık sistemde olduğunu göstermektedir. 12 ifadesi sağdan itibaren, $(16^0*2) + (16^1*1) = 2 + 16 = 18$ olarak hesaplanır.

Sayılar Üzerinde Uygulanabilen Fonksiyonlar

abs( ) fonksiyonu bir sayının mutlak değerini almak için kullanılır. Fonksiyon tek parametre olarak sayının mutlak değerini alır.

Kod

```
abs(-10)
```

round( ) fonksiyonu bir sayıyı belirli kriterlere göre yukarı veya aşağı yuvarlamak için kullanılır.

Kod

```
round(5.7)
round(5.3)
```

Sayılar Üzerinde Uygulanabilen Fonksiyonlar

chr( ) fonksiyonu, kendisine parametre olarak verilen bir tam sayının karakter olarak (ASCII) karşılığını verir.

Kod

```
chr(65)
```

max( ) fonksiyonu, bir dizi içindeki sayıların en büyüğünü verir.

Kod

```
max(3,5,7,8,9)
liste=[3,8,2,6,15]
max(liste)
```

Sayılar Üzerinde Uygulanabilen Fonksiyonlar

`min( )` fonksiyonu, bir dizi içindeki sayıların en küçüğünü verir.

Kod

```
min(3,5,7,8,9)
liste=[3,8,2,6,15]
min(liste)
```

`pow( )` fonksiyonu, bir sayının üssünü almak için kullanılır. Üç adet parametre alır, birinci parametre üssü alınacak sayıyı, ikinci parametre kuvvetini ve üçüncüsü modu ifade eder.

Kod

```
pow(3,4)
pow(9,0.5)
pow(12,1,5)
```

Sayılar Üzerinde Uygulanabilen Fonksiyonlar

`sum( )` fonksiyonu, dizi içerisindeki değerlerin toplamını bulmamızı sağlar. `sum( )` fonksiyonuna girilen değerler liste ya da tuple türünden olması gerekmektedir.

Kod

```
sum([5,3,8,6])
```

İleri Seviye Karakter Dizileri (String)

`replace()` fonksiyonu, bir karakter dizisi içindeki karakterleri başka karakterlerle değiştirmeyi sağlar. `replace()` fonksiyonu iki adet parametre alır. Birincisi değiştirilecek karakterleri, ikincisi ise yerine gelecek karakterleri ifade eder.

Kod

```
a="python"
a.replace("p", "P")
```

`split()` fonksiyonu bir karakter dizisini verilen kurala göre bölme işlemi yapar. Eğer `split()` fonksiyonuna parametre verilmezse boşluk karakterine göre yapar.

Kod

```
a="Gazi Üniversitesi"
a.split()
b="T.B.M.M"
b.split(".")
```

İleri Seviye Karakter Dizileri (String)

`upper()` ve `lower()` fonksiyonları: bu fonksiyonlar karakter dizilerini büyük veya küçük harfe çevirme işlemi yapar.

Kod

```
"Merhaba dünya".upper()
"Merhaba DÜNYA".lower()
```

`join()` fonksiyonu, `split()` fonksiyonunun tam tersi işlem yapar. Liste içerisinde bulunan karakter dizilerini verilen kurala göre birleştirmek için kullanılır.

Kod

```
"-".join(["Merhaba", "Dünya"]) #'Merhaba-Dünya'
```

İleri Seviye Karakter Dizileri (String)

`capitalize( )` fonksiyonu karakter dizilerinin sadece ilk harfini büyük yapmak için kullanılır.

Kod

```
a="python programlama dili"
a.capitalize( )
```

`find( )` fonksiyonu karakter dizisi içerisindeki bir karakterin konumunu sorgular. Bulduğu ilk değeri döndürür.

Kod

```
a="armağan"
a.find("a") #0
```

İleri Seviye Karakter Dizileri (String)

`rfind( )` fonksiyonu, `find( )` fonksiyonun benzeri işlemi yapar ancak arama işlemini sağ taraftan başlayarak yapar.

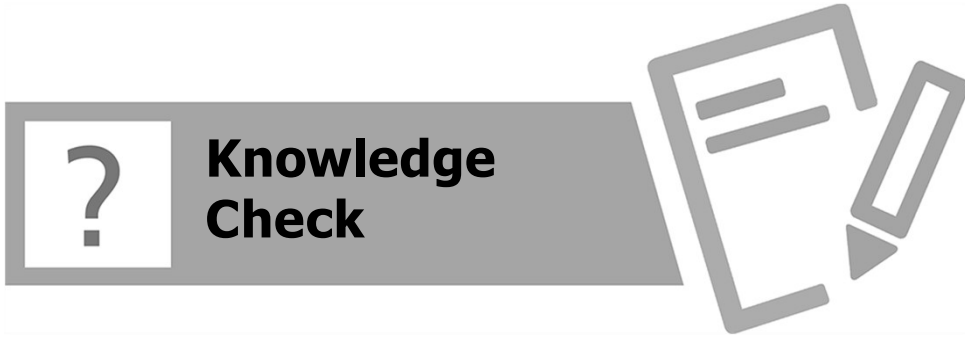
Kod

```
a="armağan"
a.rfind("a") #5
```

`isdigit( )` fonksiyonu, karakter dizisinin bir sayısal değer olup olmadığını kontrol eder. Eğer karakter dizisindeki tüm karakterler rakamdan oluşuyorsa `True`, değilse `False` değeri döndürür.

Kod

```
metin ="12345"
print(metin.isdigit()) #True
metin ="asd123"
print(metin.isdigit()) #False
```


1

Aşağıdaki soruların kodlarını yazınız.

- 1) 25'in onluk tabanını bulunuz.
- 2) 127'nin 16'lık tabanı nedir?
- 3) -123'ün mutlak değeri nedir?
- 4) 3.45678'i yuvarlayınız.
- 5) 100'ün ASCII karşılığı nedir?
- 6) Liste=[3,5,8,1,2,6]. En büyüğü hangisidir?
- 7) Liste=[3,5,8,1,2,6]. En küçüğü hangisidir?
- 8) 6'nın 7'inci kuvveti nedir?
- 9) Liste=[3,5,8,1,2,6]. Toplamı kaçtır?
- 10) Başkent="Ankawa" ifadesini düzeltiniz.
- 11) a="Milli Eğitim Bakanlığı" ifadesinin her kelimesini ayrı ayrı bölünüz.
- 12) a="Milli Eğitim Bakanlığı" ifadesinin bütün harflerini büyük yapınız.
- 13) a="Milli Eğitim Bakanlığı" ifadesinin bütün harflerini küçük yapınız.
- 14) a="Başkent", b="Ankara" ifadelerini aralarında bir boşluk vererek birleştiriniz.
- 15) a="ileri seviye veri yapıları" ifadesinin ilk harfini büyük yapınız.
- 16) a="ileri seviye veri yapıları" ifadesinde 'e' harfinin ileri yönlü konumunu bulunuz.
- 17) a="ileri seviye veri yapıları" ifadesinde 'e' harfinin geri yönlü konumunu bulunuz.
- 18) a="ile1234" ifadesi sayısal bir değer midir?

1

Aşağıdaki soruların kodlarını yazınız.

```
bin(25)
hex(16)
abs(-123)
round(3.45678)
chr(100)
Liste=[3,5,8,1,2,6]
max(Liste)
min(Liste)
pow(6,7)
sum(Liste)
Başkent="Ankawa"
Başkent.replace("w","r")
a="Milli Eğitim Bakanlığı"
a.split()
a.upper()
a.lower()
a="Başkent"
```


Doğru Cevap

```
b="Ankara"
"".join([a,b])
a="İleri seviye veri yapılan"
a.capitalize()
a.find("e")
a.rfind("e")
a="ile1234"
a.isdigit()
```


Teşekkürler